

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222200088
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8222200088.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej v právnej veci navrhovateľa: M. T., N.. XX.X.XXXX, A. L. XXX, XXX XX L., proti oprávnenej z platenia výživného: M. T., N.. XX.X.XXXX, A. R. XX, XXX XX R., zastúpená splnomocnenou zástupkyňou Ľ. K., N.. X.X.XXXX, A. R. XX, XXX XX R., o zníženie výživného, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 4P/8/2022-100 zo dňa 8.11.2022 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je zníženie výživného voči osobe oprávnenej z platenia výživného.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Bardejov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom návrh zamietol.

3. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 36 ods. 1, § 26, § 62 ods. 1-5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Súd konštatoval, že osoba oprávnená z platenia výživného je študentkou F. Š. N. B. škole, na svoje potreby si teda nedokáže sama bez pomoci svojich rodičov, ktorí k nej obaja majú v súčasnosti vyživovaciu povinnosť, zaradiť. Pri súčte jej pravidelných životných nákladov, k čomu je potrebné prirátat aj náklady, ktoré vzniknú nepravidelne a neopakujú sa, ako náklady na voľný čas a stretnutia s priateľmi, návštevu kultúrnych podujatí, náklady na lieky v prípade zhoršenia zdravia, náklady na opravu osobných vecí a podobne, ktoré sa s vekom iba zvyšujú a pribúdajú a s ohľadom na vývoj životných nákladov a infláciu, ktorá sa posledné 2 roky výrazne zvýšila, súd nemá námietky voči vyšpecifikovaniu nákladov na osobu oprávnenú z platenia výživného zo strany jej matky v sume okolo 400 Eur mesačne. Z toho má navrhovateľ (ktorý sa o osobu oprávnenú z platenia výživného nijako nezaujíma a nestretáva) prispievať iba 135 Eur mesačne, navyše od 1.1.2022 samovoľne prispieva iba 30 Eur, čo je porušením zákona vyživovať osobu oprávnenú z platenia výživného, pretože súd mu výživné na ňu právoplatne doteraz neznižil. Vykonaným dokazovaním je nepochybné, že navrhovateľ prestal pracovať od začiatku roka 2022 účelovo, súd teda nijako neprihliadol na skutočnosť, že bol od januára do septembra 2022

nezamestnaný, keďže sa bez vážneho dôvodu (a účelovo) vzdal zamestnania, z ktorého mal pracovný príjem. To, že je schopný pracovať a zarobiť si na potreby osoby oprávnenej z platenia výživného sumou, ktorú mu naposledy určil súd, svedčia nielen vyhlásenia svedkov F. a N. V., ale v konečnom dôsledku aj to, že navrhovateľ sa opäť v septembri 2022 zamestnal. Jeho tvrdeniu, že si požičal 5.000 Eur, ktoré spláca v 50-eurových splátkach, na splatenie ktorého by potreboval vyše 8 rokov, súd v kontexte uvedeného neveril. Z tohto dôvodu súd návrh na zníženie výživného v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol.

III. Obsah odvolania navrhovateľa a vyjadrení k odvolaniu

5. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. Namietal, že od začatia súdneho konania opakovane žiadal súd prvej inštancie o ospravedlnenie jeho neúčasti na súdnych pojednaniach a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti, navrhoval súdu, aby bol vypočítaný prostredníctvom Okresného súdu Topoľčany. Ospravedlnenie neúčasti žiadal z dôvodu veľkej vzdialenosti a nedostatku finančných prostriedkov. Namietal, že všetky potrebné doklady súdu zaslal. V celom rozsahu zotrval na svojom pôvodnom návrhu na znížení výživného, nakoľko je nezamestnaný a vedený na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny C. a poberá dávku v nezamestnanosti. Je schopný platiť výživné v minimálnej miere. Z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd rozsudok zrušil.

6. Oprávnená z platenia výživného ako dcéra navrhovateľa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že je síce plnoletá, avšak navštevuje X. T. B. školy, s čím súvisia zvýšené výdavky deklarované na pojednávaní. Navrhovateľ sa žiadnym spôsobom nepodieľa na jej výchove, nestretáva sa s ňou, preto naposledy určené výživné súdom je adekvátne jej výdavkom. Navrhovateľ pracuje a má dostatok finančných prostriedkov, býva v N. kraji, kde nie je núdza nájsť si akékoľvek pracovné miesto.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d), g) CSP) po skončení, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

8. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav vecí, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Jeho skutkové a právne závery zjavne nie sú svojvoľné, neudržateľné a ani neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

9. V kontexte uplatnených odvolacích námietok navrhovateľa vyjadrujúcich nesúhlas so skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu jeho návrhu na zníženie výživného, skúmal odvolací súd primeranosť naposledy určenej sumy vyživovacej povinnosti navrhovateľa v nadväznosti na jeho možnosti a schopnosti.

10. Odvolací súd zistený skutočný stav súdom prvej inštancie považuje za dostatočný a nevznikla potreba doplniť dokazovanie pred odvolacím súdom. Súd prvej inštancie postupoval v zmysle Zákona o rodine, posudzoval schopnosti a možnosti povinného rodiča, oprávnené potreby plnoletej M.. Vykonal dokazovanie, ktoré podrobne zhodnotil a z ktorého vyvodil skutkové závery, ktoré odvolací súd považuje za správne. Uplatnené odvolacie dôvody nenašli v rozhodnutí odvolacieho súdu svoje opodstatnenie. Napadnutý rozsudok považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne:

11. Zo skutočného stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, že posledná úprava výživného navrhovateľa voči plnoletej dcére bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 1P/42/2019-55 zo dňa 4.12.2019, v zmysle ktorého bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej navrhovateľ bol zaviazaný prispievať na výživu plnoletej dcéry sumou 135 Eur mesačne od 1.9.2019 do budúca. V čase poslednej úpravy bola oprávnená z platenia výživného študentkou B. školy, jej matka bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, poberala vdovský dôchodok vo výške 145,30 Eura mesačne a vdovský dôchodok z Č. T. vo výške 240 Eur, zároveň prídavok na dieťa vo výške 48,68 Eura. Okrem toho pracovala na dohodu s príjmom okolo 170 Eur mesačne. Otec maloletej poberal invalidný dôchodok vo výške 162,20 Eura a bol zamestnaný v spoločnosti S. P.B. C. s čistým priemerným mesačným príjmom za obdobie od januára do júla 2019 vo výške 612,98 Eura, za rok 2018 vo výške 598,35 Eura, pričom nim tvrdený príjem predstavoval 650 Eur mesačne. V súčasnosti bol navrhovateľ od 1.1.2022 do 27.9.2022 nezamestnaný, pracovný pomer skončil na základe dohody so zamestnávateľom k 31.12.2021. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne č. XXXX/XXXX - C.- F. zo dňa 31.1.2022 bola navrhovateľovi priznaná dávka v nezamestnanosti vo výške 33,7974 Eura denne od 1.1.2022 po dobu šiestich mesiacov. Je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1 na rodinnom dome v L., kde býva, ďalej na 4 pozemkoch vo výmere 136 m², 25 m², 386 m² a 11m², na jednom z nich je postavená hospodárska budova. Od 27.9.2022 je zamestnaný na dohodu u V. W. M. - K. s hodinovou odmenou 3,72 Eura na 10 hodín týždenne - pomocné stavebné práce. Poberá invalidný dôchodok vo výške 173,70 Eura mesačne, vlastní osobné motorové vozidlo zn. K. T., rok výroby 2006. Spláca úver vo výške 25,16 Eura mesačne a poistné na motorové vozidlo vo výške 58,81 Eura za 6 mesiacov. Tvrdil, že si požičal 5.000 Eur na životné potreby, ktoré spláca po 50 Eur mesačne. Náklady na bývanie má vo výške 169,46 Eura mesačne, poistenie domu 119 Eur ročne a poplatok za vodu 30 Eur polročne. Plnoletá dcéra navrhovateľa ako oprávnená z platenia výživného žije v súčasnosti v spoločnej domácnosti so svojou matkou, študuje vo X. T. denného štúdia na Š. L.S. W. M. W.. Do mája 2022 bývala na internáte, odvtedy cestuje každý deň z A. do W. a to z osobných a zdravotných dôvodov. Navýšilo sa jej teda cestovné a to z R. do A. 0,40 Eura jedna cesta a z A. do W. jednosmerný lístok 1,35 Eura. Odpadli výdavky na internát, to bolo 70-100 Eur mesačne, stravuje sa doma. Otec jej nad rámec výživného nič neposiela. V súčasnosti jej otec zasiela výživné po 30 Eur mesačne, neposiela jej darčeky, vreckové. Cez prázdniny brigádovala. Má problémy s chrbticou, očami a navštevuje zubára. Matka plnoletej dcéry dosahuje v súčasnosti príjem okolo 600 Eur, poberá vdovský prídavok 155 Eur.

12. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

13. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ustanovenie § 230 CSP i ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine. CSP v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodnutej). CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 157 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery (na návrh). Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“).

14. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne zmenili okolnosti na strane oprávneného, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

15. Z citovaných ustanovení vyplýva, že vyživovacie vzťahy medzi rodičmi a deťmi sú postavené na princípe zákonom uloženej povinnosti pomôcť účastníkovi tohto vzťahu v materiálnom slova zmysle tak, aby sa nedostal do stavu núdze, a aby životná úroveň dieťaťa zodpovedala jeho odôvodneným potrebám. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do toho času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Základným predpokladom pre vznik práva na výživu je neschopnosť dieťaťa samé sa živiť, teda stav odkázanosti na výživu. Predmetné kritérium obmedzuje len pravidlo dobrých mravov. Samotný

predpoklad neschopnosti dieťaťa samé sa živiť znamená, že oprávnené dieťa nedisponuje vlastným príjmom, alebo disponuje príjmom tak nízkym, že nepostačuje pokryť jeho potreby.

16. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že na strane plnoletej dcéry nenastala taká podstatná zmena, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného. Naopak v čase rozhodovania súdu bola študentkou X. T. B. školy, s čím súvisia zvýšené finančné náklady primerané jej veku. Súd prvej inštancie správne zistil oprávnené potreby navrhovateľky. V predmetnom konaní vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie správne preukázané, že výdaje navrhovateľky sú primerané jej veku, nie sú nadštandardné s poukazom na jej štúdium na strednej škole v súvislosti s prípravou na jej budúce povolanie. Jej otec sa nepodieľal žiadnym spôsobom na jej výchove od poslednej úpravy výživného. Navrhovateľka síce dovŕšila plnoletosť, avšak študuje na B. škole mimo miesta svojho bydliska a pripravuje sa na svoje budúce povolanie. Nepochybne teda došlo k nárastu jej výdavkov na cestovné, ubytovanie, stravu a s tým spojené výdavky so štúdiom, na ktorých sa osoba povinná z platenia výživného podieľala platením výživného v zmysle poslednej úpravy súdom. Skutkové závery ohľadne príjmov osoby povinnej z platenia výživného a z toho vyplývajúcich možností a schopností platiť výživné na navrhovateľku obstoja, čo znamená, že správne súd prvej inštancie prijal záver o jeho schopnosti pracovať. Aj bez detailného preukazovania nákladov je nepochybné, že matka plnoletej dcéry jej musí zabezpečovať v celom rozsahu stravovanie, ubytovanie, veci bežnej potreby, nevyhnutné školské potreby, obvyklé presuny v rámci mesta, voľnočasové aktivity.

17. Pri určení rozsahu súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Na základe súdneho rozhodnutia bola navrhovateľka v čase do dovŕšenia plnoletosti zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá jej zabezpečovala osobnú starostlivosť, ktorá aj takýmto spôsobom plnila svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť. Matka navrhovateľky aj v súčasnosti sa podieľa na financovaní nákladov spojených so štúdiom plnoletej dcéry na B. škole a svoju vyživovaciu povinnosť si plní dobrovoľne.

18. Odvolací súd taktiež zdôrazňuje, že aj keby plnoletá dcéra navrhovateľa mala príjem z brigádnickej činnosti, bolo by absurdné do príjmov dieťaťa zahrnúť finančné prostriedky získané jeho vlastným pričinením tak, že otec by bol súdom prakticky zbavený povinnosti platiť výživné s odôvodnením, že potreby dieťaťa sú v plnom rozsahu uspokojené (nález ÚS ČR sp.zn. II.ÚS 3113/10 z 21.4.2011).

19. Vo vzťahu k princípu potenciality odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne aplikoval § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý zaradil medzi všeobecné podmienky určenia rozsahu vyživovacej povinnosti tzv. princíp potenciality príjmov, ktorý má prednosť pred princípom fakticity a ukladá súdu povinnosť prihliadnúť nielen na reálne schopnosti a možnosti rodiča, ale aj tie, ktoré by mohol dosahovať, ak by dostatočne využíval či už svoju kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti, zdravotný stav, ako aj možnosti dané jeho vekom. Správne konštatoval súd prvej inštancie, že navrhovateľ prestal pracovať od začiatku roka 2022 účelovo, súd teda nijako neprihliadol na skutočnosť, že bol od januára do septembra 2022 nezamestnaný, keďže sa bez vážneho dôvodu (a účelovo) vzdal zamestnania, z ktorého mal pracovný príjem. To, že je schopný pracovať a zarábať si na potreby osoby oprávnenej z platenia výživného sumou, ktorú mu naposledy určil súd.

20. Námietky osoby povinnej z platenia výživného smerujú aj k nesprávne stanovenému rozsahu výživného poukazujúc, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť takto stanovené výživné. Odvolací súd konštatuje, že výživné tak ako ho určil naposledy súd prvej inštancie, zohľadňuje iba časť nevyhnutných potrieb oprávnenej, ktorej odôvodnené výdavky ako mladej dospelaj ženy pripravujúcej sa na budúce povolanie sú rozhodne vyššie ako výdavky navrhovateľa, ktorého potreby sú už stabilizované, preto je nepochybné, že matka plnoletej dcéry dopĺňa zdroj jej výživy na hranicu nevyhnutnú pre jej všestranný rozvoj.

21. Námietky navrhovateľa teda neobstoja, z jeho strany neboli predložené dôkazy, ktoré by preukazovali, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať zvýšeným výživným na plnoletú dcéru, a teda sú právne nepodstatné pre rozhodnutie o zmene výživného. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o potencialných schopnostiach a možnostiach osoby povinnej z platenia výživného a dodáva, že je neakceptovateľné, aby otec nevyvíjal žiadnu snahu o zabezpečenie z adekvátneho zdroja príjmu tak, aby si mohol plniť vyživovaciu povinnosť k dcére.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd má za to, že na strane plnoletej dcéry nastal objektívny nárast životných nákladov, na ktorý je potrebné pri zmene pomerov prihliadať v zmysle ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Takzvaná valorizačná klauzula obsiahnutá v ustanovení § 78 ods. 3 Zákona o rodine, ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj zmenu výšky, vývoj životných nákladov. Výška životných nákladov je zrejmá napríklad z cien spotrebného koša, z miery inflácie, respektíve iných ekonomických ukazovateľov. Táto povinnosť súdu je obligatórna. Z ustanovenia § 78 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá by aj sama o sebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného. Naposledy súdom určené výživné 135 Eur v čase poslednej úpravy pokrylo jej potreby do výšky základnej miery nevyhnutných potrieb spolu s podielom jej matky na výživnom. Navyše počas doby od poslednej úpravy súdom určeného rozsahu nastal objektívny nárast životných nákladov, ktorý možno zdôvodniť mierou inflácie, nárastom životného zákonného minima, či minimálnej mzdy.

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že plnenie vyživovacej povinnosti k deťom je ich základná povinnosť a k zmene výšky výživného môže dôjsť iba na základe podstatnej zmeny pomerov na strane dieťaťa alebo rodičov. Z vykonaného dokazovania však nevyplýva pokles schopností vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľa v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Otec nepredložil v konaní žiadne potvrdenie o tom, že by nebol schopný vykonávať pracovnú činnosť. Je preto možné, aby si svoj príjem zvýšil o príjem z pracovnej činnosti, ak sa zamestná.

24. Podľa názoru odvolacieho súdu je v rozpore s dobrými mravmi, aby matka, ktorá zabezpečuje celú starostlivosť, uhrádzala všetky výdavky plnoletej dcéry, a jej otec ospravedlňoval svoju finančnú situáciu svojou nezamestnanosťou. Matka zabezpečuje potreby plnoletej dcéry na pokraji svojich finančných možností, keďže jej príjem je nízky. Na druhej strane navrhovateľ - otec nemá snahu využiť svoje možnosti, schopnosti na to, aby sa zamestnal a navýšil svoj príjem. Od matky nie je možné spravodlivo požadovať, aby suplovala vyživovaciu povinnosť navrhovateľa - otca. Z vykonaného dokazovania teda nevyplýva, že by sa nemohol zaradiť do pracovného života. Odvolací súd teda konštatuje, že nenastala taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného a argumenty predložené navrhovateľom vyplývajúce z jeho návrhu o zhoršeného zdravotného stavu neboli v konaní preukázané.

25. Na základe popísaného skutočného stavu a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na zníženie výživného nie je dôvodný. Otec sa nemôže spoliehať na to, že matka bude neustále v plnej miere zabezpečovať výživu ich plnoletého dieťaťa a on sa nebude podieľať na zvýšených nákladoch na ich výživu. Naposledy určené výživné 135 Eur mesačne vzhľadom na odôvodnené výdavky plnoletej dcéry, nemožno považovať za neprimerané aj vzhľadom na skutočnosť, že nad rámec bežného výživného žiadnym spôsobom neprispieva.

26. K odvolacím námietkam navrhovateľa týkajúcich sa jeho bežných výdavkov odvolací súd uvádza, že tieto nepovažuje za dôvodné. Uvedené výdavky v súvislosti so starostlivosťou o domácnosť má aj matka, ktorej príjem je len o 138 Eur vyšší ako príjem otca, a ktorá na rozdiel od otca zabezpečuje celú starostlivosť o ich dcéru, a plnenie vyživovacej povinnosti má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného rodiča. Rovnako odvolací súd zohľadnil hradenie nákladov spojených s bývaním, ktoré pripadajú na dieťa a uhrádzanie nákladov na jeho odôvodnené potreby.

27. Zároveň dôvodne súd prvej inštancie nezobral do úvahy dlhy otca, keďže tieto skutočne nemôžu mať prednosť pred vyživovacou povinnosťou otca. Odvolacie námietky týkajúce sa platenia dlhov považuje odvolací súd za nedôvodné. Takéto výdavky nie je možné zohľadňovať pri určení výživného. Nemôžu ísť na úkor výživného pre maloleté deti, ktoré majú právo podieľať sa na rovnakej životnej úrovni ako povinný rodič. V súvislosti s uvedenou námietkou odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 62 ods. 5 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti k deťom je ich zákonnou povinnosťou, a cieľom tohto ustanovenia je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má teda povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Preukázanie výdavkov povinného rodiča môže slúžiť teda ako dôkaz na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu.

28. K ďalším odvolacím námietkam navrhovateľa dodáva, že ním požadované znížené výživné vo výške 30 % životného minima mesačne je neúmerne a nezodpovedá odôvodneným potrebám jeho plnoletej dcéry, ktorá je študentkou B. školy s prihliadnutím na skutočnosť, že otec sa s ňou nestretával a na jej výživu inak neprispieval, v dôsledku čoho musí matka zabezpečovať jej odôvodnené potreby v plnom rozsahu.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolacie námietky otca, že stanovené výživné nezodpovedá jeho schopnostiam, možnostiam neobstoja. Naposledy stanovené výživné s prihliadnutím na výrazný podiel matky na osobnej starostlivosti o dieťa a tomu zodpovedajúci podiel na jeho výžive, na dosahovaný príjem otca v dôsledku jeho zavineného konania, pri komparácii oprávnených výdajov dieťaťa považuje odvolací súd odvolací návrh odvolateľa na zníženie vyživovacej povinnosti, za rozporný s najlepším záujmom dieťaťa, ohrozujúci riadne uspokojovanie jeho odôvodnených potrieb, a zostrenú nevyváženosť v plnení si rodičovských povinností k maloletému dieťaťu.

30. Pokiaľ ide o procesnú námietku navrhovateľa, že so súdom nespolupracoval a všetky potrebné doklady súdu zaslal, odvolací súd uvádza, že táto je nedôvodná. Z obsahu spisu vyplýva, že už v návrhu na začatie konania žiadal súd prvej inštancie o vypočutie prostredníctvom Okresného súdu Topoľčany z dôvodu vynaloženia finančných nákladov na cestovné, na ktoré nemá finančné prostriedky a tiež súhlasil, aby sa konanie na súde prvej inštancie viedlo v jeho neprítomnosti. Následne bol navrhovateľ uznesením súdu č.k. 4P/8/2022-23 zo dňa 24.2.2022 vyzvaný, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia sa písomne vyjadril k vyjadreniu plnoletej dcéry, uviedol ďalšie skutočnosti a zaslal dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, na čo navrhovateľ reagoval písomným podaním doručeným súdu 11.3.2022, v ktorom uviedol, že zotráva v celom rozsahu na návrhu a zaslal súdu rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní nároku na dávku v nezamestnanosti od 1.1.2022. Súd nariadil pojednávanie na 20.4.2022, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný a ktorý písomným podaním doručeným súdu 24.3.2022 žiadal o vypočutie prostredníctvom Okresného súdu Topoľčany z dôvodu nezamestnanosti a evidencie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Súd pojednávanie nariadené na 20.4.2022 odročil, následne opätovne žiadal navrhovateľ o ospravedlnenie pojednávania z rovnakých dôvodov a zotrval na návrhu v celom rozsahu, súhlasil, aby sa konalo v jeho neprítomnosti a súhlasil s rozhodnutím súdu v jeho neprítomnosti s tým, že všetky vyjadrenia a potrebné doklady súdu doručil. Súd termín určený na 16.5.2022 zrušil z dôvodu čerpania dovolenky a nariadil nový termín na 6.7.2022, na ktorý riadne a včas predvolal navrhovateľa, ktorý opätovne písomným podaním doručeným súdu 8.6.2022 žiadal ospravedlniť jeho neúčast' z dôvodu práceneschopnosti, že je nezamestnaný a evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny C.. Zotrval na podanom návrhu a súhlasil, aby súd konal v jeho neprítomnosti a v jeho neprítomnosti aj rozhodol. Ďalšie pojednávanie zo dňa 6.7.2022 súd odročil na 24.8.2022, na ktoré sa opätovne riadne a včas predvolaný navrhovateľ nedostavil, ospravedlnil svoju neúčast' z dôvodu nezamestnanosti, evidencie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny C., zotrval na návrhu v celom rozsahu, súhlasil, aby sa konalo v jeho neprítomnosti aj vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav a súhlasil, aby súd rozhodol v jeho neprítomnosti. Súd pojednávanie zo dňa 24.8.2022 odročil na 12.10.2022, zároveň vyzval navrhovateľa podaním zo dňa 28.9.2022, aby zodpovedal otázky (s kým žije v spoločnej domácnosti; či vlastní nehnuteľnosti a hnuťelné veci vyššej hodnoty (nad 1.000 Eur), a ak áno aké, osobné motorové vozidlo, ak áno aké, kedy ho nadobudol, za akú hodnotu a aký je rok výroby daného motorového vozidla; aký je jeho celkový mesačný príjem; z akého dôvodu dal výpoveď z pracovného pomeru a prečo v súčasnosti nepracuje; či má dlhy a ak áno nech ich špecifikuje; či má pohľadávky voči iným osobám, ak áno nech ich špecifikuje; aké má mesačné náklady na bývanie, stravu, oblečenie a obuv, hygienu, domácnosť, poistenie, telefonovanie, TV, prípadne internet; či má aj iné náklady a ak áno nech ich špecifikuje; ak má záľuby, s ktorými sú spojené mesačné náklady; náklady presahujúce jeho príjmy, z čoho hradí ich rozdiel; iné skutočnosti, ktoré môžu byť dôležité v tomto konaní.

31. Navrhovateľ písomným podaním doručeným súdu dňa 10.10.2022 uviedol, že žije sám v domácnosti, na adrese jeho trvalého pobytu okrem neho nie je nikto iný prihlásený k trvalému pobytu. Je vlastníkom staršieho rodinného domu, ktorého hodnota môže byť cca 60.000 Eur. Hnuťelné veci vyššej hodnoty ako 1.000 Eur nevládní. Je vlastníkom osobného motorového vozidla, rok výroby 2005, ktoré je momentálne nepojazdné. Automobil nadobudol v roku 2006 za sumu 417.000 Sk, ktoré splácal na leasing. Jeho celkový mesačný príjem je invalidný dôchodok 172 Eur mesačne, v júni 2022 mu bola vyplatená posledná dávka v nezamestnanosti zo sociálnej poisťovne. Od 27.9.2022 pracuje na dohodu u V. W. M. na 10

hodín týždenne za odmenu 3,72 Eura na 1 hodinu. Spláca úver po 25,16 Eura mesačne, poisťné na auto 58,81 Eura polročne. Bol nútený si požičať od V. W. M. sumu 5.000 Eur, ktorú potreboval na živobytie a túto mu spláca mesačne po 50 Eur, prípadne podľa dohody. Výdavky na bývanie platí v sume 169,46 Eura mesačne a k tomu ešte poplatok za vodu 30 Eur polročne, platí poisťné na dom 119 Eur ročne. Opakovane žiadal súd, aby v danej veci o zníženie výživného rozhodol aj bez jeho prítomnosti a opakovane uviedol, že netrvá na svojom vypočutí a žiada o ospravedlnenie jeho neúčasti dňa 12.10.2022.

32. Následne súd na pojednávaní dňa 12.10.2022 rozhodol, že vec prejedná v neprítomnosti navrhovateľa, odročil pojednávanie na 8.11.2022 a zároveň vyzval navrhovateľa výzvou zo dňa 28.9.2022, aby zodpovedal otázky:

- aké máte mesačné náklady na - bývanie, stravu, oblečenie a obuv, hygienu, domácnosť, poisťenie, telefonovanie, TV, prípadne internet,
- či máte aj iné náklady a ak áno tak ich špecifikujte a uveďte ich výšku,
- ak máte záľuby, s ktorými sú spojené mesačné náklady, tak ich špecifikujte.

33. Navrhovateľ v písomnom vyjadrení doručenom súdu 26.10.2022 uviedol, že žije sám v domácnosti, na adrese jeho trvalého pobytu. Výdavky na bývanie platí v sume 169,46 Eura mesačne a k tomu ešte poplatok za vodu 30 Eur polročne. Platí poisťné na dom 119 Eur ročne, telefón spolu s internetom 63 Eur mesačne. Všetko ostatné doložil v predošlej odpovedi. Uviedol, že na to, aby mohol mať záľuby, mu nezostávajú financie. Stravu mu platí p. M., u ktorého pracuje na dohodu, stravuje sa raz denne. Iné náklady nemá, pretože nemá finančné prostriedky a bol nútený zrušiť aj životné poisťenie. Opakovane žiadal súd, aby v danej veci o zníženie výživného rozhodol aj bez jeho prítomnosti a opakovane uviedol, že netrvá na svojom vypočutí a žiadal o ospravedlnenie jeho neúčasti.

34. Následne súd na pojednávaní dňa 8.11.2022 rozhodol vo veci tak, že návrh zamietol v neprítomnosti navrhovateľa.

35. Podľa § 183 ods.1 CSP, pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť. Vo vzťahu k obrane navrhovateľa odvolací súd uvádza, že navrhovateľ požiadal o pojednávanie v jeho neprítomnosti vzhľadom na hospodárnosť konania, súd následne konal v jeho neprítomnosti, pričom svojím postupom neporušil žiadne ustanovenie Civilného sporového poriadku. Rovnako tak, ako nedôvodnú posúdil odvolací súd jeho námietku, že súd prvej inštancie nezobral na zreteľ jeho doterajšie tvrdenia a napriek tomu vo veci rozhodol. Odvolací súd po prejednaní veci a odvolania navrhovateľa dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav a vec aj správne právne posúdil, pričom sa správne vypořiadal so všetkými argumentami navrhovateľa, ktoré v písomných podaniach uvádzal.

36. Odvolacie námietky navrhovateľa teda nespochybnili vecnú správnosť rozsudku. Preto za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecne správny, postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP.

37. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladal dôvod pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

38. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).